

Sygn. akt III USK 5/22

POSTANOWIENIE

Dnia 16 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania A. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Biłgoraju

o wstrzymanie wypłaty renty i ustalenie prawa do świadczenia uzupełniającego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 16
listopada 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Lublinie

z dnia 23 czerwca 2021 r., sygn. akt III AUa 143/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. przyznaje od Skarbu Państwa (Kasa Sądu Apelacyjnego w
Lublinie) na rzecz adwokata R. K. kwotę 262 (dwieście
sześćdziesiąt dwa) zł, powiększoną o stawkę podatku od
towarów i usług, tytułem pomocy prawnej udzielonej
odwołującemu się w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Lublinie, wyrokiem z dnia 23 czerwca 2021 r., oddalił
apelację A. B. od wyroku Sądu Okręgowego w Zamościu z dnia 27 października
2020 r., mocą którego oddalono jego odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń
Społecznych, Oddział w Biłgoraju z dnia 2 lipca 2019 r., wstrzymującej wypłatę
renty z tytułu niezdolności do pracy z powodu nieprzedstawienia w określonym
terminie, zaświadczenia o aktualnym stanie zdrowia.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, doręczenie wnioskodawcy przesyłki z wezwaniem na rozprawę na 6 dni przed terminem rozprawy, podczas gdy zgodnie z art. 149 § 2 k.p.c. przesyłka winna być doręczona co najmniej tydzień przed rozprawą, niewątpliwie było uchybieniem procesowym, ale nie miało ono żadnego wpływu na wynik sprawy.

Skargę kasacyjną wywiódł pełnomocnik z urzędu wnioskodawcy, zaskarżając wyrok Sądu Apelacyjnego w całości. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na jej oczywistą zasadność w zakresie naruszenia art. 379 pkt 5 k.p.c. w związku z art. 214 § 1 k.p.c. w związku z art. 149 § 2 k.p.c., przez pozbawienie wnioskodawcy możliwości obrony jego praw na skutek wadliwości działań procesowych sądu.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o wydanie postanowienia omawiającego przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów procesu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługuje na przyjęcie do rozpoznania.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że nie jest możliwe, przy uzasadnianiu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, odwołanie się wprost do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, ponieważ przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie oraz sformułowanie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie stanowią dwa odrębne elementy konstrukcyjne skargi kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 kwietnia 2015 r., III PK 151/14, LEX nr 1678968). Na etapie rozpoznawania wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania Sąd Najwyższy rozważa i ocenia tylko zasadność tego wniosku, a nie zasadność i skuteczność podstaw kasacyjnych. Jeżeli wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, przez odwołanie się do art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., wskazuje w zasadzie na nieważność postępowania, to w jego uzasadnieniu powinny znaleźć się odpowiednie argumenty (wywody prawne) potwierdzające te okoliczności (przesłankę). W odniesieniu do nieważności postępowania obowiązkiem skarżącego jest przy tym wykazanie tej przesłanki

przez wyjaśnienie, z jakiej przyczyny i na jakiej podstawie stawia zaskarżonemu wyrokowi tego rodzaju zarzut.

Wnioskodawca uważa, że skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania przede wszystkim dlatego, że zachodzi nieważność postępowania z tego względu, że doręczenie wnioskodawcy przesyłki z wezwaniem na rozprawę przed Sądem pierwszej instancji nastąpiło na 6 dni przed terminem rozprawy, podczas gdy zgodnie z art. 149 § 2 k.p.c. przesyłka winna być doręczona co najmniej tydzień przed rozprawą.

W orzecznictwie przyjmuje się, że w sytuacji, w której udział w rozprawie nie jest obowiązkowy, termin rozprawy powinien być wyznaczony z uwzględnieniem wymogów z art. 149 § 2 k.p.c. Niezachowanie tego terminu w sytuacji, w której bezpośrednio po zamknięciu tak wyznaczonej rozprawy zapadł wyrok, stanowi o naruszeniu k.p.c. ze skutkiem w postaci nieważności postępowania, zgodnie z art. 379 pkt 5 k.p.c. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2021 r., II USKP 76/21, LEX nr 3352065).

Najistotniejsze jest jednak, że wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powodu nieważności nie może uzasadniać zarzut nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji (a tak jest w sprawie), ponieważ Sąd Najwyższy - rozpoznając skargę kasacyjną - nie jest władny w ramach bezpośredniej kasacyjnej kontroli wyroku sądu drugiej instancji badać okoliczności ważności (nieważności) postępowania przed sądem pierwszej instancji. Badanie takie - mające jedynie charakter pośredni - jest możliwe wówczas, gdy skarżący w ramach procesowej podstawy kasacyjnej zarzuca sądowi drugiej instancji naruszenie art. 378 § 1 w związku z art. 386 § 2 k.p.c. przez nieuwzględnienie nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji. W takiej jednak sytuacji wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien się opierać na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., wskazując na oczywistą zasadność skargi w tym zakresie, a nie odwoływać się do nieważności postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z dnia 23 marca 2022 r., I PSK 221/21, LEX nr 3417281).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący nie przedstawił argumentacji, która mogłaby stanowić podstawę twierdzenia, że orzeczenie Sądu Apelacyjnego stanowiło oczywiste naruszenie prawa.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej odwołującemu się w postępowaniu kasacyjnym, orzeczono w myśl art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o advokaturze (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 1184) w związku z § 15 ust. 2 i § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 18) w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 kwietnia 2020 r., SK 66/19 (Dz.U. z 2020 r., poz. 769).